

Liikelaitos Salon Veden peruspääoman koron suuruuden määrittäminen

Liikelaitos Salon Veden johtokunta 04.03.2026
1592/02.02.00.01/2026

Valmistelija

toimitusjohtaja Anna Arosilta-Gurvits, anna.arosilta-gurvits@salo.fi, 02 778 5701

Salon kaupunginvaltuusto on 24.11.2008 § 25 päättänyt, että 1.1.2009 alkaen perustetaan Liikelaitos Salon Vesi; liikelaitosta varten nimetään seitsemän jäseninen johtokunta; liikelaitos huolehtii omalla tulo- ja palvelu- ja tarvittaessa lainaotolla käyttöomaisuutensa korvaus- ja laajennusinvestoinneista toiminta-alueellaan; liikelaitoksen peruspääoma määritellään kuntien sen toimintaan sijoittaman pääoman 31.12.2008 olevan arvon mukaan; liikelaitos tulouttaa kaupungille kaupunginvaltuuston vuosittain päättämän kohtuullisen korvauksen peruspääomasta; liikelaitoksen veden ja jäteveden hinnoittelun lähtökohtana ovat laitoksen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot, tulevat keskimääräiset laajennusinvestoinnit sekä kaupungin tuottovaatimus peruspääomasta.

Peruspääomaksi määritettiin 39 070 125 €. Kaupunginvaltuusto on vuosittain päättänyt korvauksen peruspääomasta, ja se on ollut vuosina 2009, 2012, 2014–2025 4 % eli 1.562.805 €. Vuosina 2010–2011 korvaukseksi päätettiin 2 % (781.403 €) ja vuodelle 2013 4,5 % (1.758.156 €). Korvaus peruspääomasta on kerätty vesihuoltomaksuilla ja se on käytetty kaupungin muiden toimintojen kulujen kattamiseen.

Tuloutus on ollut vuosina 2022–2024 noin 17 % liikevaihdosta. Vuonna 2025 se oli 16 %. Tuloutus on merkittävästi suurempaa kuin suomalaisilla vesilaitoksilla yleisesti.

Salon Veden vuoden 2025 tilikauden tulos on 1,4 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kokonaan asiakasmaksuilla kerätty toimintatuotot ovat 9,8 miljoonaa, toimintakulut 6,9 miljoonaa, poistot 2,6 miljoonaa ja tuloutus 1,6 miljoonaa euroa. Ilman tuloutusta tulos olisi 0,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Salon Veden tilikauden tulos on ollut negatiivinen vuodesta 2023 saakka. Taloussuunnitelman mukaan tulos tulee olemaan alijäämäinen myös tänä vuonna ja seuraavina vuosina.

Aiempiä vuosina sekä käyttö- että investointimenot ovat olleet toiminnan laajuuteen nähden vähäisiä. Tällöin maksutulot ovat riittäneet tuloutukseen ja tilikausien tulos on ollut pääsääntöisesti ylijäämäinen. Nyt sekä ylläpidon että investointien määrää ja kustannuksia on ollut välttämätöntä kasvattaa, jotta kertynyttä korjausvelkaa saadaan vähennettyä ja toimintaa modernisoitua lainsäädännön velvoitteita vastaavaksi.

Salon Veden vuoden 2026 talousarvion yhteydessä on mallinnettu liikelaitoksen taloutta vuoteen 2034 saakka, ja arvioitu liikevaihdon, tuloksen ja kassavirtojen muutoksen ja kulujen kehitystä. Ylläpidon ja investointien kulut nousevat merkittävästi aiemmasta, mikä edellyttää maksujen vuosittaista korottamista. Maksutuloja on jatkossa hyvin haastavaa saada riittämään myös tuloutukseen.

Omistajatuloutuksesta päätettiin vuonna 2008. Nyt ollaan tilanteessa, jossa kehitys-, kunnossapito- ja saneerausvelkaa on kertynyt, ja korjauksia ei voi enää lykätä. Kertyneen velan purku edellyttää käyttömenojen kasvattamista nykyisestä ja investointitason nostamista aiemmin arvioidusta. Tämä on tehtävä, jotta vesihuoltopalvelut voidaan jatkossakin tuottaa laadukkaina.

Omistajatuloutusta koskeva lainsäädäntö on muuttunut. 1.1.2026 voimaan tullut vesihuoltolain muutos (1087/2025) ja vesihuoltoasetus (1173/2025) rajoittavat nykyään mahdollisuutta sisällyttää maksuihin tuottoa pääomalle. Lakimuutos tiukensi vesihuoltolaitoksen velvollisuutta huolehtia vesihuolto-omaisuuden kunnosta ja toimintavarmuudesta sekä velvollisuutta kattaa palveluiden ja omaisuuden ylläpidon kustannukset maksutuloilla niin, että laitos kykenee tulevaisuudessakin huolehtimaan palvelun toimintavarmuudesta. lain 18 § 1 mom. mukaan: "Vesihuollon ja huleveden viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset 9 a §:ssä tarkoitetun omaisuudenhallintasuunnitelman mukaisesti. Maksujen on oltava kohtuulliset ja tasapuoliset. Lain 18 § 2 mom. mukaan: "Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle kuitenkin niin, että 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät."

Tuloutuksen kohtuullisuutta ei siis enää voida arvioida pelkästään suhteessa peruspääomaan. Uusi lainsäädäntö myös lisää vesihuoltolaitosten vastuuta varautua kriittistä infrastruktuuria uhkaaviin riskeihin ja häiriötilanteisiin, mikä edellyttää toimenpiteitä eli kustannuksia.

Näiden muutosten lisäksi tuloennuste on hyvin erilainen kuin vuonna 2008, jolloin asukasluvun ja vedenkäytön ennustettiin kasvavan reippaasti ja näin lisäävän rahoitusta. Tällä hetkellä myyntimäärien ei juuri arvioida kasvavan.

Omistajatuloutuksen vähentäminen tai poistaminen vähentäisi asiakasmaksujen korotustarvetta. Nykyisen suuruinen tuloutus edellyttää karkeasti arvioituna noin 11 % vuosittaiset maksukorotukset vähintään vuoteen 2034 saakka. Ilman tuloutusta arvioitu korotustarve on noin 7 % vuosittain. Korotusten suuruuteen vaikuttavat erityisesti saneerausinvestoinnit, joiden tarkempi taso tulee arvioitavaksi omaisuudenhallintasuunnitelmassa. Oletettavaa on, että saneeraustarpeet ovat aiemmin arvioitua suuremmat, mikä lisää maksujen korotuspaineita entisestään.

Omistajatuloutusta on nyt tarve tarkistaa, koska sekä edellytykset että tuloutusta säätelevä lainsäädäntö ovat muuttuneet.

Esittelijä

Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Päätösehdotus

Liikelaitos Salon Veden johtokunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että peruspääoman koron suuruus arvioidaan uudelleen ennen seuraavan talousarvion valmistelua.

Päätös

Tiedoksianto

Talousspalvelut